इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५३४ वि ६३ [३१९]

ग्रंथ नाम गीतासमश्लोकी.

विषय म० वेदांत.

Rajwade Sanshodhan Mandal ... the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai." Joint project of

(1)

कृष्णार्जुनसंवादेअर्जुनवि
षादयोगोनामप्रथमोध्या
यः ॥ १ ॥ श्रीकृष्णोपरब्रह्म
देवकीसुतश्रीहरि ॥ रमाकां
तकृपासिंधुगोपाळगरुडध्व
ज ॥ २ ॥ अच्युतानंतगोविंद
गोपाळकरुणाकर ॥ गोवर्धनध
रास्वामीत्रिजगपाळिसीसंये ॥ र

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥संजयउवाच॥ तंतथाकृपया
विष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणं॥
विषीदंतमिदंवाक्यमुवाच
मधुसूदनः॥१॥ श्रीभगवानुवा
च॥ कुतस्त्वाकश्मलमिदंविषमे
समुपस्थितं॥ अनार्यजुष्टमस्व
र्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन॥२॥

कृपाविष्टलसापार्थअसी
नेत्रांतदाटली॥ बोलेविषा
दयुक्तातेंत्यांतेंहेमधुसूद
न॥१॥ कैचेंकश्मलहेंतुज
उदेलेंविषमागया॥ जेणे
अकीर्तिनरकेंजेतुच्छायो
ग्यअर्जुना॥२॥

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2A)

क्लैब्यं मास्मगमः पार्थनै
तत्त्वय्युपपद्यते ॥ क्षुद्रं हृ
दयदौर्बल्यं त्यक्त्वोत्तिष्ठ
परंतप ॥ ३ ॥ अर्जुन उवाच
कथं भीष्ममहं संख्ये द्रोणं
च मधुसूदन । इषुभिः प्रति
योत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन
॥ ४ ॥

पार्थ षंढ न को होऊ तुज
योग्य ची हे न व्हे ॥ उठ दा
रुणि हे तुछ रुंडीपणा परं
तपा ॥ ३ ॥ भीष्मासी मी क
सा भांडो द्रोणासि मधुसू
दना ॥ ज्या पूज्यासि बोलवे
ना बाणी हाणो तया कसा
॥ ४ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3)

गुरूनहत्वाहिमहानुभावा
न्श्रेयोभोक्तुंभैक्ष्यमपीहलो
के॥हत्वार्थकामांस्तुगुरूनिहै
वभुंजीयभोगान्रुधिरप्र
॥५॥
ग्धान्नचैतद्विद्मःकतरन्नो
गरीयोयद्वाजयेमयदिवानो
जयेयुः॥यानेवहत्वानजिजी
विषामस्तेवस्थिताःप्रमुखे
धार्तराष्ट्राः॥६॥

नमारितांयावडिलांगुरूतें
भिक्षाखाणेंवाटतेंश्रेयमा
नें॥धनार्थिहिमारूनियावि
लोकींभोगुरक्तेंभोगमाखु
निपंकीं॥५॥अम्हांसिजिंकोबर
वेतेकिंअम्हांकिंवाजाउंमेलि
थमोक्षधामा॥दोन्हिनेणाया
सिमारूनतथापिवांचुआतांहीं
नइच्छुंचयापी॥६॥ ॥२५॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः ॥
पृछामित्वांधर्मसंमूढचेताः ॥
यछ्रेयस्यान्निश्चितंब्रूहितन
न्मेशिष्यस्तेहंशाधिमांत्वां
प्रपन्नं ॥७॥ नहिप्रपश्यामिम
मापनुद्याद्यछोकमुछोषण
मिंद्रियाणां ॥ अवाप्यभूमाव
सपत्नमृद्धंराज्यंसुराणामपि
चाधिपत्यं ॥८॥

यावधर्मिच्यासंकटीमूढजा
लोंहेंइछाशारयाआपथआ
लो ॥ जिकल्याणस्वामिनेंतेंव
दावेंयाशिष्यातेशरणसेनेवा
गावें ॥७॥ नतेदिसेजेममशो
कनाशीजोशोकहाशोषकहिक
इंद्रियासी ॥ समृद्धराज्यचिर
शेंद्रलक्ष्मीयाचेनयेथेनतन्ही
सुरचीसी ॥८॥

Joint project of the Rajwade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

संजय उवाच ॥ एवमुक्त्वा हृषी
केशं गुडाकेशः परंतप ॥ न
योत्स्य इति गोविंदमुक्त्वा
तूष्णीं बभूव ह ॥९॥ तमुवाच
हृषीकेशः प्रहसन्निव भा
रत ॥ सेनयोरुभयोर्मध्ये
विषीदंतमिदं वचः ॥१०॥

हृषीकेशा गुडाकेशे ऐसे
बोलोनि सिवदी ॥ न करी यु
द्ध गोविंदा ह्मणोनि राहि
ला उगा ॥९॥ त्यां ते बोले हृ
षीकेश करुनि मुखहास
ला ॥ विषादयुक्ता प्रती बो हे
ले त्यां सैन्यद्वयामध्ये ॥१०॥

"Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(9A)

॥श्रीभगवानुवाच॥अशो
च्यानन्वशोचस्त्वंप्रज्ञावा
दांश्चभाषसे॥गतासूनगता
सूंश्चनानुशोचंति पंडिताः
॥११॥नत्वेवाहंजातुनासंनत्वंने
मेजनाधिपाः॥नचैवनभवि
ष्यामःसर्वेवयमतःपरं॥१२॥

अयोग्यशोककरिसीअ
णिपांडित्यबोलसी॥शोक
मेल्याजित्याचाहिनकरिती
चपंडित॥११॥कधीहिनव्ह
तामितुहेराजेनघडेअसे॥
पुढेनाराघडेनाकिंअना
दिहिनिमित्यहे॥१२॥

(5)

देहिनोस्मिन्यथा देहे कौमारं
यौवनं जरा॥ तथा देहांतर
प्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति
॥१३॥ मात्रास्पर्शास्तु कौंतेय
शीतोष्णसुखदुःखदाः॥ आ
गमापायिनोनित्यास्तांस्ति
तिक्षस्व भारत॥१४॥ ॥

जिवासि देहिया जैसें बाल्य
तारुण्य वार्धिक्य॥ तैसी दे
हांतरप्राप्ति मोहना धीर तेस्थी र
॥१३॥ कौंतेया सुखदुःखें
हें देती हे विषयेंद्रियें॥
यांचा चिनाश उत्पत्ति हे सो
सावी चि भारता॥१४॥ ॥११॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

यंहिनव्यथयंत्येतेपुरुषंपु
रुषर्षभ॥समदुःखसुखं
धीरंसोमृतत्वायकल्पते
॥१५॥नासतोविद्यतेभावो
नाभावोविद्यतेसतः॥उ
भयोरपिदृष्टोंतस्त्वनयो
स्तत्वदर्शिभिः॥१६॥

व्यथानदेतीपुरुषाहेज्या
पुरुषर्षभा समदुःखीसु
खीधीरतोमोक्षायोग्यहो
तसे॥१५॥असंतदेहनजो
जीवसत्‌असतअनित्य
तो॥दोहीचेतत्वयांसीतत
त्वज्ञीब्रह्मदेखिले॥१६॥

॥भ०॥ (6)

॥स०॥
॥आ०॥
॥२॥

अविनाशितु तद्विद्धियेन	अविनाशि ते विजाण जेणे
सर्वमिदं ततं ॥ विनाशम	व्यापिले जग ॥ कोण्ही या
व्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तु	अव्यया त्याचा नाश हि न
मर्हति ॥१७॥ अंतवंत इमे दे	करु सके ॥१७॥ देह हे नेश्वर
हा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः	ज्या जीचा बोलिले अंशानि
अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्मा	त्याचा अनासि अप्रमेयाचा
द्युध्यस्व भारत ॥१८॥	भांडो यास्तव भारता ॥१८॥

॥१८॥

(6A)

य एनं वेत्ति हंतारं यश्चैनं मन्य
ते हतं ॥ उभौ तौ न विजानी
तो नायं हंति न हन्यते ॥
॥१९॥ न जायते म्रियते वा
कदाचिन्नायं भूत्वा भविता
वा न भूयः ॥ अजो नित्यः शाश्व
तोयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने
शरीरे ॥२०॥ आय

भेद्र वादित्यणे मारी का वीकु
त्सयणेचा मेरे ॥ दोयेहि नणती
आत्मा न हा मीरी न हा मेरे
॥ न हा हो चो मरतो वा कधी
हीरे हा संगे हो उनि हो च नाहीं ॥
अजानित्या शाश्वता या पुराणा
देहहनया मारिता मारवेना २०

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(7)

वेदाविनाशिनं नित्यं य एन
मजमव्ययं ॥ कथं स पुरुषः
पार्थ कं घातयति हंति कं ॥
॥२१॥ वासांसि जीर्णानि य
था विहाय नवानि गृह्णाति
नरोपराणि ॥ तथा शरीराणि वि
हाय जीर्णान्यन्यानि संयाति न
वानि देही ॥२२॥

पूर्वोक्त लक्षणी यातें जाणे तो
पुरुष स्वयें ॥ प्रकृतिवेगळा को
ण्हा मारी वा मारवी कसा ॥२१॥
वस्त्रें जुनि टाकुनि जे विदे तो
शरीरधारी नरु अन्य घेतो ॥ क
लेवरें टाकुनि जीव जीर्णें घेतो
नवी अन्य अनेक वर्णी ॥२२॥ ॥१९॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(7A)

नैनंछिंदंतिशस्त्राणिनैनं
दहतिपावकः॥नचैनंक्लेद
यंत्यापोनशोषयतिमारुतः
॥२३॥अछेद्योयमदाह्योयम
क्लेद्योशोष्यएवच॥नित्यः
सर्वगतःस्थाणुरचलोयंस
नातनः॥२४॥

यालानतोडितीशस्त्रेंयाला
अग्निनजाळिति॥नपाणी
भिजवीयालानकरीशुष्कवा
युहि २३ छेदादाहानहायो
ग्यशोषायाभिजवाचया॥
नित्यसर्वांतजोस्थाणुजोशा
श्वतअचंचळ॥२४॥ ६

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

अव्यक्तोयमचिंत्योयमवि
कार्योयमुच्यते॥ तस्मादे
वंविदित्वैनंनानुशोचितु
मर्हसि॥२५॥ अथचैनंनि
त्यजातंनित्यंवामन्यसेमृ
तं॥ तथापित्वंमहाबाहोनै
नंशोचितुमर्हसि॥२६॥

नचिंतवेनिराकारबोधि
कानिर्विकारहा॥ त्याकार
णेंयासिअसेंजाणशोकन
काकरूं॥२५॥ अतादेहासं
वेहातोमरतोजन्हिमानिसी
नंहितुजमहाबाहोयाशो
कासनयोग्यता॥२६॥

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(8A)

ज्यातस्य हि ध्रुवो मृत्यु
र्ध्रुवं जन्म मृतस्य च ॥ तस्मा
दपरिहार्येर्थे न त्वं शोचि
तुमर्हसि ॥ २७ ॥ अव्यक्ता
दीनि भूतानि व्यक्तमध्या
नि भारत ॥ अव्यक्तनिधना
न्येव तत्र का परिदेवना ॥ २८ ॥

जो आला त्यासि मरण मेल्या
जन्म हि निश्चित ॥ परिहार
नसे त्याला त्या शोक का सन
योग्य हुं ॥ २७ ॥ भूता चि आ
दि अव्यक्त मध्य हे व्यक्त दि
सति ॥ अव्यक्ती च लया ला
रीत्या च्या हा खेद का परि ॥ २८ ॥

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१)

आश्चर्यवत्पश्यति कश्चि
देनमाश्चर्यवद्वदति तथै
वचान्यः॥ आश्चर्यवच्चैन
मन्यः शृणोति श्रुत्वाप्येनं वे
व द न चैव कश्चित्॥२९॥ देही नि
त्यमवध्योयं देहे सर्वस्य भा
रत तस्मात्सर्वाणि भूतानि
न त्वं शोचितुमर्हसि॥३०॥

आश्चिर्यवत्पाहातीयासि
कोण्हीआश्चिर्यवत्बोलती
येकवाणी॥ आश्चर्यवत्ऐ
कतीयेककानीकोण्हीअहो
नेणतीअयकोनी॥२९॥ देहधा
रीमहावध्यसर्वदेहांतभार
ता॥ भूतें तो नश्वरें तस्मात्सा
व्यारोकाने योग्य तुं॥३०॥

॥२३॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(9A)

स्वधर्ममपिचावेक्ष्य नवि
कंपितुमर्हसि ॥ धर्म्याद्धियु
द्धाछ्रेयोन्यत्क्षत्रियस्य न
विद्यते ॥ ३१ ॥ यदृछया चो
पपन्नं स्वर्गद्वारमपावृतं ॥
सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ ल
भंते युद्धमीदृशं ॥ ३२ ॥

स्वधर्म पाहों निश्चपा करा या
हिन योग्य तुं ॥ धर्मयुद्धाहुनि
श्रेय क्षत्रियासी न अणि स्वी
॥ ३१ ॥ आर्थिल्या विणहे आ
लें स्वर्गाचे द्वार उघडे ॥ सुख
निर्भय ते ऐसें युद्ध क्षत्रिय
जाणती ॥ ३२ ॥ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥ भ० ॥ (10)

॥ सि० ॥
॥ आ० ॥
॥ २ ॥

अथ चेत्त्वमिमं धर्म्यं संग्रा
मं न करिष्यसि ॥ ततः स्व
धर्मं कीर्तिं च हित्वा पाप
मवाप्स्यसि ॥३३॥ अकीर्तिं
चापि भूतानि कथयिष्यं
ति ते व्ययां ॥ संभावितस्य चा
कीर्तिर्मरणादतिरिच्यते ॥३४॥

अता या धर्मयुद्धाते करीना
सि तु जरी ॥ तरी स्वधर्म की
र्ति सकु नि पाप पावसी
॥३३॥ अपकीर्ति तुझी लोक
अचंद्रार्क हि वर्णिती ॥
दुष्कीर्ति मान्य पुरुषा मर
णाहुनि वाइट ॥३४॥

॥ २२ ॥

(10A1)

भयाद्रणादुपरतं मंस्यंते
त्वांमहारथाः ॥ एषांचत्वं
बहुमतोभूत्वायास्यसिला
घवं ॥ ३५ ॥ अवाच्यवादांश्च
बहून्वदिष्यंतितवाहिताः
निंदंतस्तवसामर्थ्यंततो
दुःखतरंनुकिं ॥ ३६ ॥

भयेंरणांतुनिगेलाह्मणा
तीलमहारथीमान्यहोउनि
यांचातपावसीबहुलाघ
व ॥ ३५ ॥ बोलोनयेतेबोलदे ती
तीबहुशत्रुहे ॥ सामर्थ्यनिं
दितीतुझेंत्याहुनिदुःख
कोणते ॥ ३६ ॥

५९

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com